

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ

ПРАВОВЕ ЖИТТЯ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

*ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
Міжнародної наукової конференції
професорсько-викладацького
і аспірантського складу*

*21—22 травня 2010 року
м. Одеса*

Одеса
ФЕНІКС
2010

П685 **Правове життя сучасної України: Тези доповідей Міжнародної наукової конференції професорсько-викладацького і аспірантського складу (м. Одеса, 21—22 травня 2010 р.) / Відп. ред. д-р юрид. наук проф. Ю.М. Оборотов // Одеська національна юридична академія. — О.: Фенікс, 2010. — 810 с. Укр., рос. та англ. мовами.**
ISBN 978-966-438-264-6.

ББК 67(4Укр)я43
УДК 340(477)(063)

<i>Годованюк А.Й.</i> ЕКОЛОГІЧНІ ВИМОГИ ЩОДО ПРОЄКТУВАННЯ, РОЗМІЩЕННЯ, БУДІВНИЦТВА, РЕКОНСТРУКЦІЇ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	482
<i>Харитонюк Т.Є.</i> ІСТОРИЧНИЙ ОГЛЯД РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ ЕМФІТЕВЗИСУ	484
<i>Гоштиняр С.Л.</i> СУЧАСНІ ЗАВДАННЯ ДЕРЖАВНОГО ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ УКРАЇНИ	486
<i>Юреску В.О.</i> ВИЗНАЧЕННЯ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ ЗА ЧИННИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ	489
<i>Чумаченко І.Є.</i> ЕКОЛОГІЧНИЙ АУДИТ ЯК ЗАСІБ ДЕРЖАВНОГО ЕКОЛОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ	491
<i>Палій Н.І.</i> ФУНКЦІЇ УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ РЕКРЕАЦІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	493
<i>Погорелова О.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВІДМЕЖУВАННЯ ЗЕМЕЛЬ ВОДНОГО ФОНДУ ВІД ІНШИХ КАТЕГОРІЙ ЗЕМЕЛЬ	495
<i>Караханян К.М.</i> ЩОДО ПИТАННЯ ПРО ВИЗНАЧЕННЯ ОРГАНІЗАТОРА ЗЕМЕЛЬНИХ ТОРГІВ	497
<i>Рикар Є.М.</i> ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ НА СЕЛІ	499
<i>Терлецька Д.М.</i> СУЧАСНИЙ СТАН ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ВІДШКОДУВАННЯ ЗБИТКІВ ВЛАСНИКАМ ЗЕМЛІ ТА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАЧАМ	501

ПІДСЕКЦІЯ 4.

УДОСКОНАЛЕННЯ ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ

<i>Подцерковний О.П.</i> ПРО НЕОБХІДНІСТЬ УЗАГАЛЬНЕННЯ КРИТЕРІЇВ НАЛЕЖНОСТІ СПОСОБІВ ЗАХИСТУ ПРАВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	504
<i>Кравцов Д.</i> ВПЛИВ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ НА РЕАЛІЗАЦІЮ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ	506
<i>Дем'ячук Ю.Г.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ В РЕЖИМІ УНИКНЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ПОДВІЙНОГО ОПОДАТКУВАННЯ	508
<i>Василенко М.Д.</i> ЗАНЕПАД УКРАЇНСЬКИХ ТЕХНОПАРКІВ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЙ ЗМІН ЗАКОНОДАВСТВА ТА ДЕРЖАВНО-ПРАВОВОГО НІГЛІЗМУ	510
<i>Мельник С.Б.</i> К ВОПРОСУ О ЦЕЛЯХ АНТИМОНОПОЛЬНО-КОНКУРЕНТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ	512
<i>Добровольська В.В.</i> ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД ТА ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗА СТРАХОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ	514
<i>Обод О.В.</i> ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ ЖИТЛОВО КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ	516

<i>Гофман О.Р.</i> ДЕРЖАВНА ГАРАНТІЯ ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	519
<i>Пенчева Г.М.</i> ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ОБ'ЄКТАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ	521
<i>Фоліш А.І.</i> ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ І РЕКЛАМА В ІНТЕРНЕТ	523
<i>Лішак Д.В.</i> ВИЗНАЧЕННЯ ПРЯМОЇ ТА НЕПРЯМОЇ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	525
<i>Стась Е.П.</i> ОБМЕЖЕННЯ СВОБОДИ ЗДІЙСНЕННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК КАТЕГОРІЯ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА	527
<i>Бобровиц І.В.</i> МЕДІАЦІЯ ЯК СПОСІБ ВИРІШЕННЯ СПОРУ	529

РОЗДІЛ 5

СУЧАСНІ ДОСЯГНЕННЯ У СФЕРІ ПРАВООХОРОНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ПІДСЕКЦІЯ 1.

РОЗВИТОК КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ІА КРИМІНОЛОГІЇ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

<i>Дрємліш В.М.</i> СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЇ ЗЛОЧИННОСТІ	533
<i>Балобаяова Д.О.</i> ЩОДО ДЕЯКИХ ЮРИДИКО-КРИМІНОЛОГІЧНИХ ПІДСТАВ КРИМІНАЛІЗАЦІЇ	535
<i>Гуртовенко О.Л.</i> ЮРИДИЧНІ ФАКТИ В СВІТЛІ СУЧАСНОГО КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ	537
<i>Загурський О.Б.</i> КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНО ПОЛІТИКА УКРАЇНСЬКОЇ РАДЯНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ (1917—1919 РР.)	539
<i>Марчук А.І.</i> ХАРАКТЕРИСТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ТА АМЕРИКАНСЬКОЇ КОНЦЕПЦІЙ КЛАСИФІКАЦІЇ ЗАСУДЖЕНИХ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ	541
<i>Мирошніченко Н.М.</i> ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ ПРИМУСОВИХ ЗАХОДІВ ВИХОВНОГО ХАРАКТЕРУ	543
<i>Поліщук О.М.</i> ПУБЛІЧНО-ПРИЗАТНА ДИХОТОМІЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ	545
<i>Шигонін О.Б.</i> ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО П. 10 Ч. 2 СТ. 115 КК УКРАЇНИ	547
<i>Козаченко О.В.</i> АЛЬТЕРНАТИВНІ ЗАХОДИ ЯК ЗАСОБИ ГУМАНІЗАЦІЇ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА	549
<i>Липко Г.К.</i> ПРИЗНАКИ НЕЗАКОННОСТІ ПРОИЗВОДСТВА АБОРТА (СТ. 134 УК УКРАЇНИ)	551

Юрескул В.О.
кандидат юридичних наук,
асистент кафедри аграрного, земельного та екологічного права
Одеської національної юридичної академії

ВИЗНАЧЕННЯ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ ЗА ЧИННИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

На сучасному етапі економічного розвитку України правове регулювання поводження з відходами є одним з найважливіших завдань суспільства та держави. За даними Національної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Україні, на 1 січня 2008 року загальні обсяги накопичення відходів в Україні за експертними оцінками сягали 35 млрд. тонн. Під ними зайнято більше 165 тисяч гектарів. Це один з найбільш високих показників накопичення відходів у світі.

Побутові відходи залишаються однією з найбільш гострих господарських і природоохоронних проблем. Питомі показники утворення відходів за даними Міністерства з питань житлово-комунального господарства України в середньому становлять 250 кг/рік на душу населення, а у великих містах досягають 330—380 кг/рік відповідно і мають тенденцію до зростання.

В Україні у 2007 році обсяг накопичення побутових відходів перевищив 3 млрд. м³. Вони розміщені на 4,5 тис. сміттєзвалищ і полігонів загальною площею майже 7,6 тис. га. Кількість сміттєзвалищ, які перевантажені, дорівнює 248 одиниць (5% від загальної кількості), а тих, що не відповідають нормам екологічної безпеки — 1133 (25%). У приватному секторі через відсутність належної системи збирання побутових відходів щорічно утворюється тисячі малих стихійних звалищ, які не піддаються достовірному обліку.

Одним з перших кроків на шляху до вирішення проблеми є створення категоріального апарату у сфері її існування. Визначення побутових відходів походить від поняття відходів взагалі. При цьому, дефініцію «відходи» надзвичайно важко визначити. Це пов'язане, зокрема з тим, що, по-перше, відсутні єдині фізичні характеристики, що можуть бути використані для визначення відходів; по-друге, розгляд матеріалу в якості відходу має суб'єктивну природу; по-третє, зв'язок між відходами та їх вартістю є неявним тощо.

З часу прийняття Закону України «Про відходи» від 5 березня 1998 року вона змінювалась тричі. На сьогоднішній день відходи визначаються як будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворилися у процесі виробництва чи споживання, а також товари (продукція), що повністю або частково втратили свої споживчі властивості і не мають подальшого використання за місцем їх утворення чи виявлення і від яких їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення. Тобто відходи: можуть бути речовинами, матеріалами, предметами і товарами (продукцією); утворюються чи виявляються; утворюються у процесі виробництва чи споживання; не мають подальшого використання за місцем їх утворення чи виявлення; мають власника;

від них їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися; позбутися їх треба шляхом утилізації чи видалення.

Однак, це визначення, нажаль, не позбавлене певних недоліків. По-перше, недоліком є не включення до категорії «відходи» речовин, матеріалів та предметів, що можуть утворюватися внаслідок природних і техногенних катастроф. По-друге, зазначення того, що відходи не мають подальшого використання за місцем утворення чи виявлення, обмежує потенційну можливість їх переробки саме на місці утворення чи виявлення, що було б бажаним з точки зору безпечного поводження, зокрема їх не потрібно було б перевозити. По-третє, недосконалість закріплення положення, що від відходів можливо позбутися шляхом видалення, випливає з над визначення поняття «видалення». Згідно із Законом «Про відходи», видалення відходів визначається як здійснення операцій з відходами, що не призводять до їх утилізації, тобто сюди автоматично відносяться такі операції поводження з відходами, як збирання, перевезення, зберігання, оброблення, знешкодження і захоронення. Зрозуміло, що не можливо позбутися відходів завдяки, наприклад, збиранню чи зберіганню.

Законом України окуп «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері поводження з відходами» від 21 січня 2010 року Закон «Про відходи» було доповнено, зокрема, визначенням поняття побутових відходів. Побутові відходи визначаються як відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення. Отже, єдиною суттєвою відмінністю, що дозволяє відокремити побутові відходи від інших видів, є те, що вони утворюються в житлових та нежитлових будинках.

Однак, навряд чи наведений критерій є безсумнівним. Оскільки велика кількість побутових відходів утворюється у парках, на пляжах, на вулиці тощо. Крім того, певну частку відходів, що утворюється на підприємствах і наповнює звичайні кошики для сміття працівників, теж можна віднести до категорії побутових відходів. Більш вдалим вбачається підхід, використаний у Державному класифікаторі відходів ДК 005-96. Він визначає побутові відходи як залишки продуктів харчування, побутових речей, пакувальних матеріалів тощо. При цьому, у Державному класифікаторі відходів окремо визначаються відходи споживання як зіпсовані (пошкоджені) і неремонтоздатні чи відпрацьовані, фізично або морально зношені вироби та матеріали, які втратили свої споживчі властивості. На наш погляд, доцільно було б поєднати наведені визначення побутових відходів і відходів споживання в одне і використовувати поруч з ним термін «побутові відходи». Альтернативою досить непростого шляху пошуку ідеального визначення понять відходів, побутових відходів може стати створення переліків речовин, матеріалів, предметів, на які розповсюджуватимуться певні правові режими.